

MØTEINNKALLING INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD

TID: Onsdag 04.12.24, KL 09:30-14:30

STED: Nota flerbrukshus, Strand, Osen kommune

RÅDSMEDELMER OG OBSERVATØRER

SAKSLISTE

PS 48/24	Gjennomgang og godkjenning av møtereferat 06.11.24
PS 49/24	Informasjon fra kommunene ved ordfører
PS 50/24	Orientering om utredning interkommunalt samarbeid om NAV Fosen
PS 51/24	Statusrapport utviklingsprosjekter i Fosenregionen
PS 52/24	Kulturinnslag og matkonsept fra Fosen under på vm på ski 2025
PS 53/24	Støtte til Osen kommune sin bekymringsmelding til Nærings- og Fiskeridepartementet
PS 54/24	Orientering Fosenbrua AS
PS 55/24	Kommuneøkonomi i Trøndelagsperspektiv og Fosen spesielt
PS 56/24	Visit Fosen- statusrapport fra reiselivsnæringen på Fosen
PS 47/24	Orientering fra Fosen folkehøgskole (utsatt fra møtet 6.november)
	Eventuelt

Omvisning i Nota flerbrukshus ved ordfører Håvard Strand rett etter møteslutt.

Anbefaler alle å besøke Nordmeland gårdhotell på veien hjem 😊

Torun Bakken

Utviklingsleder

FOSENREGIONEN

Interkommunalt politisk råd

PS 48/24 Gjennomgang og godkjenning av møtereferat 06.11.2024

Saksbehandler: utviklingsleder

Vedlegg:

1: [241106-Motereferat.pdf](#)

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet godkjenner møtereferatet fra rådsmøtet den 06.november 2024.

PS 49/24 Informasjon fra kommunene ved ordfører

Saksbehandler: Utviklingsleder/ordførerforum

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar orienteringen til etterretning.

Saksfremstilling:

Ordførerne orienterer om aktuelle saker fra egen kommune med innspill til hvilke saker kommunen vil bringe inn i samarbeidet i Fosenregionen. Saken settes fast på dagsorden for møtene i regionrådet.

PS 50/24 Orientering om utredning interkommunalt samarbeid om NAV Fosen

Saksbehandler: kommunedirektørforum

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

2. Regionrådet tar orienteringen til etterretning.

Saksfremstilling og bakgrunn:

Ref PS 15/24 Saksfremlegg til kommunestyrene om utredning av interkommunalt samarbeid om NAV Fosen.

Saken ble vedtatt i kommunestyrene for alle kommunene på Fosen og Marit K. Ervik, kommunedirektør Ørland kommune, har ledet styringsgruppen. Nav Trøndelag har hatt

prosjektledelsen og status for utredningen presenteres for regionrådet i møtet ved Per Helge Vollmo, Nav Trøndelag.

PS 51/24 Statusrapport utviklingsprosjekter i Fosenregionen

Saksbehandler: utviklingsleder

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar orienteringen til etterretning og videreformidler aktuell informasjon til kommunestyret i egen kommune.

Saksfremstilling:

Fosenregionen har fått i oppdrag fra kommunene å jobbe med ulike utviklingsprosjekter for kommunene på Fosen. Statusrapporten settes opp som fast punkt på alle møtene i regionrådet.

For tiden er dette følgende prosjekter:

- Matregion Fosen
- Fosen studiesenter
- Kompetanseforum Fosen
- Fosen på VM på ski

I tillegg til å drifte regionrådets organer/arenaer:

- Representantskapet/Fosentinget
- Regionrådet
- Ordførerforum
- Kommunedirektørforum
- Fosenfestival
- Fosenmøtet

Kommunikasjonsplattformen er hovedsakelig nettsidene til Fosenregionen hvor alle møteinnkallinger med sakslister og møtereferater publiseres. [Forside - Fosenregionen](#)

Nettsidene inneholder også informasjon om de ulike utviklingsprosjektene. Fosen studiesenter har i tillegg egne nettsider. [Forside - Fosen Studiesenter](#)

Fosenregionen kommuniserer også om de ulike aktivitetene gjennom aktiv bruk av sosiale medier som Facebook, Youtube, Instagram og LinkedIn.

PS 52/24 Kulturinnslag og matkonsept fra Fosen under VM på ski 2025

Saksbehandler: utviklingsleder

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar til etterretning og videreformidler informasjonen i kommunene.
2. [Fosen på VM på ski i Trondheim 2025 - Fosenregionen](#) publiseres og tilgjengeliggjøres på kommunenes nettsider

Bakgrunn:

VM-organisasjonen Trondheim 2025, ønsker at hele Trøndelag skal vise seg fram under mesterskapet og tilbyr derfor hver region en egen VM-dag. Regionråd eller vertskommune koordinerer i egen region, og samarbeider med VM selskapet for å tilrettelegge best mulig for deltagelsen. Fosen sin dag er den 6.mars 2025 og alle billetter er utsolgt til denne dagen.

Utviklingsleder opprettet en prosjektgruppe, bestående av kultursjef eller tilsvarende fra hver kommune. Det har vært flere møter i denne gruppen hvor det jobbes konstruktivt for å få til et godt kulturelt opplegg både i Granåsen, under medaljeseremonien og Snedi- dansen.

Utviklingsprosjektet Matregion Fosen har oppdraget med å utarbeide et matkonsept til publikumsteltet under VM på ski, som presenterer råvarene fra Fosen. Dette er et todelt konsept hvor det skal driftes en slags restaurant på stadion i Granåsen og salg av produkter og mat fra foodtruck i Kongens gate, under hele VM perioden fra 26.februar-9.mars 2025.

Saksfremstilling:

Ref PS 31/24 Fosen på VM på ski 2025, saken presenteres direkte i møtet.

PS 53/24 Støtte til Osen kommune sin bekymringsmelding til Nærings- og Fiskeridepartementet

Saksbehandler: ordførerforum

Vedlegg: (5 dokumenter)

- Bekymringsmelding fra Osen kommune, 17.09.2024
- Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr
- PD- bekjempelsesplan, 8.1
- Mattilsynet sitt avslag på biomasseutvidelse, Nausttaren
- Mattilsynet sitt avslag på ny lokasjon, Levringen

Forslag til vedtak:

1. Dagens system for branngater gir en urimelig belastning for enkeltkommuner. Det er ikke rettferdig fordi dette hindrer enkeltkommuner fra å utvikle havbruksnæringa, ta del av inntektsgrunnlaget fra Havbruksfondet, og ringvirkninger dette gir for bosetting og næringsliv.
2. Regionrådet stiller seg bak Osen kommune sine henvendelser til Nærings- og Fiskeridepartementet.
3. Nærings- og fiskeridepartementet må oppdatere kunnskapsgrunnlaget for et bærekraftig havbruk langs hele Norgeskysten.
4. Nærings- og Fiskeridepartementet må jobbe fram ordninger som kompenserer det økonomiske tapet kommuner har med bakgrunn i beslaglegging av havbruksarealer til branngater for smitte hos laks.
5. Regionrådet sender vedtaket til Nærings- og Fiskeridepartementet.

Bakgrunn:

Håvard Strand, ordfører i Osen kommune, har fremmet saken og bedt om at denne behandles i regionrådet.

Saksfremstilling:

Høsten 2023 tok Osen kommune, ved ordfører Håvard Strand, kontakt med Nærings- og Fiskeridepartementet for å be om et møte knyttet til Osen kommune sine utfordringer med å ha en branngate for PD- smitte hos laks.

I praksis betyr dette at hele Osen kommune sine havområder er båndlagte for nye laksekonsesjoner eller biomasseutvidelser.

Det kan vises til to avslag fra Mattilsynet på laksekonsesjoner i Osen:

- Bjørøya fikk avslag på biomasseutvidelse i 2021

- Måsøval fikk avslag på ny lokasjon i 2022.

Bakgrunnen for avslagene er «Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr» (2017) og Mattilsynet sin PD- bekjempelsesplan 8.1 «Aktivt vern av branngater mellom PD- områder og PD- frie områder» (2020).

Viser til følgende korrespondanse i saken:

- Henvendelse til Cecilie Myrseth, epost fra ordfører Håvard Strand, 26.11.24. Det ble avtalt møte med ministeren 23. januar. Ministeren ble kalt inn til statsråd, og møtet ble gjennomført med statssekretær Even Tronstad Sagebakken.
- Mail til seniorrådgiver Sølve Jacobsen 24. januar med ønske om videre dialog og tilbud om å komme på besøk for å diskutere havbruk på Trøndelagskysten.
- Mail til seniorrådgiver Sølve Jacobsen 20. februar om møte med fiskeri- og havministeren 10. eller 11. april. Ministeren hadde ikke anledning til å møte meg. Ordfører møtte imidlertid Even Tronstad Sagebakken den 11. april i forbindelse med at han deltok med innlegg om regjeringens havbrukspolitikk på årsmøtet til Nettverk fjord- og kystkommuner 11. april.
- Brev til Nærings- og fiskeridepartementet 8. mars med ønske om dialog for å finne en akseptabel løsning på situasjonen for Osen kommune. Deres ref. 2024/2065. Brevet ikke besvart.
- Telefonsamtale med statssekretær Even Tronstad Sagebakken 28. august.
- Brev til Nærings- og Fiskeridepartementet – *Bekymringsmelding fra Osen kommune*, 17.09.2024.

Den siste henvendelsen fra 17.09.2024 ble sendt på oppfordring fra Even Tronstad Sagebakken i telefonsamtale 28. august. Så langt har ikke Osen kommune kommet i reell dialog med departementet, og ønsker derfor støtte fra Fosenregionen i saken.

PS 54/24 Fosenbrua AS

Saksbehandler: Utviklingsleder/ordførerforum

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar orienteringen til etterretning.

Saksfremstilling:

Eierorientering om status for selskapet, saken presenteres direkte i møtet.

PS 55/24 Kommuneøkonomi i Trøndelagsperspektiv og Fosen spesielt

Saksbehandler: utviklingsleder

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar informasjonen til etterretning.

Saksfremstilling og bakgrunn:

Statsforvalteren ved underdirektør Frode Rabben, er invitert til Fosen for en orientering om status for kommuneøkonomi i Trøndelag og kommunene på Fosen spesielt.

Statsforvalteren vil i tillegg orientere om fornyings- og innovasjonsmidler gjennom skjønnsmiddelordningen.

PS 56/24 Visit Fosen- statusrapport fra reiselivsnæringen på Fosen

Saksbehandler: utviklingsleder

Vedlegg: [Visit Fosen - Fosenregionen](#)

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar orienteringen til etterretning.

Bakgrunn:

Visit Fosen er et destinasjonssamarbeid for reiselivsbedrifter på Fosen. Fosenregionen har bidratt med utarbeidelse av nettsidene og finansierer driften av nettsidene som et bidrag i vertskapsrollen. Dette bidrar også til at alle virksomheter innefor opplevelsesnæringen kan få en oppføring på disse nettsidene, gratis.

Fosenregionen har ansvaret for turistinformasjonskartene som står ved alle innfartene til Fosen. (utformet som seil) På disse kartene er det en QR- kode som henviser til nettsiden visitfosen.no.

Fosenregionen samarbeider med Visit Fosen om ulike markedstiltak for å fremme Fosen som besøk- og opplevelsesdestinasjon.

Knut Johan Monkan er koordinator for Visit Fosen og vil presentere en statusrapport for reiselivsnæringen på Fosen for regionrådet.

PS 47/24 Orientering om Fosen Folkehøgskole (utsatt fra møte 6.november)

Saksbehandler: Ordførerforum

Vedlegg: Ingen

Forslag til vedtak:

1. Regionrådet tar orienteringen til etterretning.

Saksfremstilling og bakgrunn:

Regionrådet har gjennom eierinteresser en styreplass i Fosen folkehøgskole og har invitert skoleledelsen til å komme med en oreintering om skolen til regionrådet.

Ved stiftelsen av Fosen Folkehøgskole i 1958 gikk følgende kommuner inn med kapital: Sør-Trøndelag fylkeskommune (kr 200 000), Rissa kommune (kr 100 000), Frøya kommune, Hitra kommune, Agdenes kommune, Ørland kommune, Bjugn kommune, Åfjord kommune, Roan kommune og Osen kommune (til sammen kr 48 000).

Arnhild Finne, rektor Fosen folkehøgskole, orienterer fra virksomheten.

Rådsmedlemmer og observatører 2023- 2027

Oskar Småvik	Ordfører	Indre Fosen kommune
Raymond Balstad	Varaordfører	Indre Fosen kommune
Ivar Rostad	Opposisjonsleder	Indre Fosen kommune
Håvard Strand	Ordfører	Osen kommune
Sandra Gausen	Varaordfører	Osen kommune
Kristian Momyr	Opposisjonsleder	Osen kommune
Hallgeir Grøntvedt	Ordfører	Ørland Kommune
Mona Sjøli	Varaordfører	Ørland kommune
Ogne Undertun	Opposisjonsleder	Ørland kommune
Erling Iversen	Ordfører	Åfjord kommune
Kaja Hovde Bye	Varaordfører	Åfjord kommune
Einar Eian	Opposisjonsleder	Åfjord kommune
Ann- Berit Nervik	Tillitsvalgt	Ørland kommune
Jan Grønningen	Politisk observatør	Trøndelag fylkeskommune
Mathias Solli	Politisk observatør	Trøndelag fylkeskommune
May- Iren Evenmo	Adm. Observatør	KS
Frode Rabben	Adm. observatør	Statsforvalteren i Trøndelag
Peter Meinert	Adm. observatør	Trøndelag fylkeskommune
Kjetil Mjøsund	Kommunedirektør	Indre Fosen kommune
Grete H. Haugdal	Kommunedirektør	Osen kommune
Marit K. Ervik	Kommunedirektør	Ørland kommune
Per Ola Johansen	Rådmann	Åfjord kommune
Torun Bakken	Utviklingsleder	Fosenregionen
Bjørn Erik Vangen	Prosjektleder matregion	Fosenregionen
Kim A. Christensen	Prosjektleder autoship	Fosenregionen
Eirik Mo	Prosjektleder Fosen studiesenter	Fosenregionen

VEDLEGG

PS 53/24

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.

Vår ref.
24/512 - 16

Dato
17.09.2024

Bekymringsmelding fra Osen kommune

Osen kommune ønsker nok en gang å rette oppmerksomhet rundt de store økonomiske og samfunnsmessige tapene kommunen har fra at våre sjøarealer er båndlagt for utvikling av laksenæringa gjennom *Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakultur (2017)* og *PD –bekjempelsesplan 8.1 Aktivt vern av branngater mellom PD-områder og PD-frie områder (2020)*

Kort oppsummer:

- *Osen kommune har egnede områder og avsatt areal i kommuneplanens arealdel til havbruk*
- *Kommunen taper årlig flere millioner i inntekt, både gjennom ringvirkninger av arbeidsplasser, og innbyggere, inntektsskatt, eiendomsskatt i tillegg til fordeling av avgift fra produksjon og grunnrente, gjennom at utvikling i laksenæringa er båndlagt for oss, men ikke våre nabokommuner*

Jeg har som ordfører i Osen kommune et ønske om å sette søkelys på hvordan dagens system virker for fordelene i forhold til både mulighetene til nærings- og samfunnsutvikling. Dette er relevant i to perspektiv.:

- Det ene er rent fordelingsmessige hensyn. Hvor Osen kommune tar “en for laget” uten på noe vis bli kompensert for det.
- Det andre er knyttet til utvikling av havbruksnæringene som sådan.

I lys av vårt forsøk på å sette søkelys på ulike virkninger av dagen håndheving, viser jeg til tidligere korrespondanse med Nærings- og fiskeridepartementet:

- Henvendelse til Cecilie Myrseth, epost fra ordfører Håvard Strand, 26.11.24. Det ble avtalt møte med ministeren 23. januar. Ministeren ble kalt inn til statsråd, og møtet ble gjennomført med statssekretær Even Tronstad Sagebakken.
- Mail til seniorrådgiver Sølve Jacobsen 24. januar med ønske om videre dialog og tilbud om å komme på besøk for å diskutere havbruk på Trøndelagskysten.
- Mail til seniorrådgiver Sølve Jacobsen 20. februar om møte med fiskeri- og havministeren 10. eller 11. april. Ministeren hadde ikke anledning til å møte meg. Jeg møtte imidlertid Even Tronstad Sagebakken den 11. april i forbindelse med at han deltok med innlegg om regjeringens havbrukspolitikk på årsmøtet til Nettverk fjord- og kystkommuner 11. april.

- Brev til Nærings- og fiskeridepartementet 8. mars med ønske om dialog for å finne en akseptabel løsning på situasjonen for Osen kommune. Deres ref. 2024/2065. Brevet ikke besvart
- Telefonsamtale med statssekretær Even Tronstad Sagebakken 28. august

I formannskapsmøte 29. august 2024 i Osen kommune ble saken «Bekymringsmelding fra Osen kommune» behandlet. Protokoll vedlagt. Jeg betrakter både situasjonen og byrden særlig alvorlig for en distriktskommune som Osen kommune som er i sentralitetsklasse 6 med synkende folketall. Havbruk er et av få opplagt mulige grunnlag for utvikling. Denne muligheten er tatt fra oss i forhold til økt satsing på laks.

Vi kan konkret vise til følgende avslag med bakgrunn i "PD-forskriften":

- 2021: Bjørøya fikk avslag på biomasseutvidelse, Nausttaren, på 2340 tonn (MTB)
- 2022: Måsøval fikk avslag på ny lokasjon, Levringen, på 3900 tonn (MTB)

I sum utgjør totalt avslag på 6240 tonn (MTB)

- Dette tilsvarer 1/3 av registrert MTB i Osen kommune (Kontali 2024)
- Kontali sine prognoser (2024) på utbetalinger fra havbruksfond er på et gjennomsnitt på 13,5 millioner årlig. En tredjedel av dette er 4,5 millioner som utgjør årlig tap for Osen kommune.
- Så langt har kommunen mistet et sted mellom 15 til 18 millioner i overføringer fra havbruksfondet siden 2021.
- I det årlige tapet på 4,5 millioner er det ikke medberegnet manglende vekst i næringa, flere arbeidsplasser, flere innbyggere, tilskudd barnehage/skole mm.
- Regjeringen viser i pressemelding av 24.11.2023 til at Havbruksfondet får 900 millioner ekstra, der alle ny-klarerte lokasjoner får 5 millioner i ekstra bevilgninger. Her taper vi også potensielt 10 millioner. Samlet sett blir dette et direkte tap på nesten 30 millioner. Og tapet øker for hvert år som går.

Mulige løsninger på utfordringen

Jeg er, gjennom telefonsamtale med statssekretær Even Tronstad Sagebakken, oppfordret til å komme med mulige løsninger på våre utfordringer.

1. Økonomisk kompensasjon

Først og fremst, og på kort sikt mener vi det bør ytes en økonomisk kompensasjon for å utjevne den opplagte økonomiske belastningen Osen kommune må bære på sin rygg, for at havbruksnæringa nord og sør for oss på Trøndelagskysten får vokse. Osen kommune blir hindret i å være en del av den økende verdiskapinga. Vi foreslår derfor at:

- Det så snart som mulig, og i forbindelse med budsjettarbeidet for 2025, herunder RNB, må legges til rett for at Osen kommune blir årlig kompensert for tapet så lenge arealene våre er båndlagte.

Dette kan om mulig legges inn som en utjevne mekanisme i fordeling av produksjonsavgift- og grunnrenteskatt. Et annet alternativ er en særskilt kompensasjonsordning/erstatningsordning som erstatning for tap som skyldes "tiltakssoner", over rammefordelingen eller ved annen særskilt tildeling.

Det er mulig å beregne det som "skulle ha vært gjennomsnittlig årlige utbetalinger" ved å ta utgangspunkt i avslag på utvidelser og nyetableringer begrunnet i PD-forskriften. -En forutsetning

kan være dokumentasjon på at lokasjonen ellers er mulig etablert i henhold til regelverk og arealplaner.

Vi viser til vår oppsummering innledningsvis, hvor en oppdatert forventet gjennomsnittlig estimert årlig utbetaling er på et minimum av 4,5 millioner kroner årlig. Dette er tall som ikke tar høyde for tapt nærings- og samfunnsutvikling. En rimelig kompensasjon vil i virkeligheten derfor være på et høyere nivå om tapet fullt ut skulle kompenseres. Departementet oppfordres til en vurdering av estimatene.

2. Oppdatert kunnskapsgrunnlag

Osen kommune er opptatt av bærekraftig havbruk. Forslag to er derfor ikke til erstatning til punkt 1, økonomisk kompensasjon, men et supplement som vi mener gagnar utviklingen som sådan.

Etter vår vurdering er det tid for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget knyttet til opprettholdelse av forrige regjering sin *Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakultur* fra 2017. I mattilsynet sin PD-bekjempelsesplan 8.1, *Aktivt vern av branngater mellom PD- områder og PD-frie områder* fra 2020 står det: «Tatt i betraktning det risiko-bildet som nå ser ut til å tegne seg, har ingen anlegg nord for Buholmråsa per dags dato påvist SAV, er det særlig viktig.»

Med bakgrunn i PD- utbruddet på Ystøya, Helgeland september 2023, mener vi det er på tide men ny vurdering og oppdatering av forskningsgrunnlaget.

Vi ser fram til videre dialog for å finne løsninger som er akseptable for Osen kommune, på kort og lang sikt.

Med hilsen

Håvard Strand

Kopi til
Even Tronstad
Sagebakken

Vedlegg
Formannskapetets behandling av bekymringsmelding fra Osen kommune

Fra *Bekjempelsesplan- pankreassykdom (PD) på fisk*

[Tiltaksplan for å bekjempe pankreassykdom \(PD\) på oppdrettsfisk 2020.pdf](#)

8. Særlige tiltak i de nasjonale overvåkingssonene og områder som grenser opp til disse

Gjennom fastsettelsen av PD-forskriften er det satt et tydelig mål om å holde de nasjonale overvåkingssonene sør/øst for Jæren og nord for Skjemta i Trøndelag fri for PD. Myndighetene forventer at næringen bidrar aktivt til dette gjennom å sikre at følgende tiltak gjennomføres:

8.1 Aktivt vern av «branngater» mellom PD-områder og PD-frie områder

Under Del I beskrives områder langs kysten som har fungert og fortsatt har potensiale til å fungere som såkalte «branngater» mellom PD-frie områder og områder hvor PD er vanlig forekommende. Dette gjelder spesielt Hustadvika, Skjemta/Buholmråsa og Sømna. Hustadvika er en barriere mellom områder med PD-SAV3 og områder fri for SAV3. Sømna fungerer som barriere mellom områder fri for PD og områder hvor PD er påvist i Nordland. Områdene rundt Skjemta eller Buholmråsa utgjør grensen mellom PD-sonen og den nasjonale overvåkingssonen i nord, og har vist seg å kunne fungere som barriere mellom PD-infiserte og PD-frie områder.

En viktig forutsetning for å hindre videre spredning av PD er at de nevnte områdene sikres og vedlikeholdes på en måte som gjør at de kan fungere som gode barrierer mot smittespredning. Dette vil innebære at:

- det må sikres at avstanden mellom oppdrettsrelatert aktivitet på begge sider av branngatene er stor nok til å redusere sannsynligheten for passiv overføring av PD-virus i sjøen til et absolutt minimum. I henhold til vurderinger gjort av ulike vitenskapelige institusjoner bør denne avstanden være minimum 30 km.
- all transport av levende laksefisk mellom PD-sonen og de nasjonale overvåkingssonene reduseres til et absolutt minimum. Transport av levende fisk utgjør generelt en viss smitterisiko selv i de tilfeller fisken tilsynelatende er frisk før lasting. I disse områdene er konsekvensene av en eventuell smittespredning så store at slike transporter derfor bør unngås.
- all annen oppdrettsrelatert aktivitet som innebærer flytting av båter eller utstyr over «branngatene» bør unngås. Så vel båter som utstyr som benyttes ved drift av akvakulturanlegg kan i mange tilfeller være vanskelig å rengjøre og desinfisere og vil derfor kunne fungere som passiv bærer av PD-virus.

Avstanden over Skjemta er ca. 10 km. Dette er med andre ord ikke en ideell branngate avstandsmessig. Dette skyldes dels kompromisser som er inngått som ledd i tidligere bekjempelse av PD i Trøndelag. Dette bør det rettes opp i, og næringen bør bidra til det. Tatt i betraktning det risikobildet som nå ser ut til å tegne seg, hvor ingen anlegg nord for Buholmråsa pr dato har påvist SAV, er dette særlig viktig.

Dato	FOR-2017-08-29-1318
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Ikrafttredelse	29.08.2017, departementet bestemmer
Sist endret	FOR-2021-03-24-1095
Endrer	FOR-2007-11-20-1315 , FOR-2012-11-06-1056
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§6 , LOV-2003-12-19-124-§7 , LOV-2003-12-19-124-§13 , LOV-2003-12-19-124-§14 , LOV-2003-12-19-124-§15 , LOV-2003-12-19-124-§19 , LOV-2003-12-19-124-§23 , LOV-2003-12-19-124-§28 , LOV-2003-12-19-124-§33 , FOR-2003-12-19-1790 [+] Vis alle
Kunngjort	31.08.2017 kl. 15.20
Rettet	06.09.2017 (§ 1).
Kortittel	Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe PD hos akvakulturdyr

Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 29. august 2017 med hjemmel i [lov 19. desember 2003 nr. 124](#) om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) [§ 6](#), [§ 7](#), [§ 13](#), [§ 14](#), [§ 15](#), [§ 19](#), [§ 23](#), [§ 28](#) og [§ 33](#) jf. [delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790](#).

Endret ved forskrifter [25 juni 2019 nr. 920](#), [27 nov 2019 nr. 2019](#), [24 mars 2021 nr. 1095](#).

Rettelser: 06.09.2017 (§ 1).

Kapitteloversikt:

- [Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner \(§§ 1 - 3\)](#)
- [Kapittel II. Generelle bestemmelser \(§§ 4 - 8\)](#)
- [Kapittel III. Tiltak i PD-sonen \(§§ 9 - 12\)](#)
- [Kapittel IV. Tiltak i overvåkingssonene \(§13\)](#)
- [Kapittel V. Andre bestemmelser \(§§ 14 - 17\)](#)

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å redusere konsekvensen av pankreassykdom (PD) i en PD-sone, å hindre at PD etablerer seg i en overvåkningssone og å begrense utbredelse av de enkelte subtypene av Salmonid alphavirus (SAV).

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for akvakulturanlegg for fiskearter som inngår i definisjonen av fisk i [§ 3](#).

Forskriften gjelder for akkrediterte laboratorier som mottar og tester prøver for forekomst av SAV.

Forskriften gjelder for servicefartøy, servicepersonell og notvaskerier som opererer i PD-sonen.

Forskriften gjelder i en PD-sone som strekker seg fra Jærens rev ved Søre Revtangen til Skjemta, Flatanger.

Forskriften gjelder i to overvåkingssoner. Overvåkingssonen i sør strekker seg fra Jærens rev ved Søre Revtangen til grensen mellom Norge og Sverige. Overvåkingssonen i nord strekker seg fra fylkesgrensen ved Skjemta, Flatanger til grensen mellom Norge og Russland.

Kapittel I, II og V gjelder hele landet. [Kapittel III](#) gjelder i PD-sonen. [Kapittel IV](#) gjelder i overvåkingssonene.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

- a. *Akkreditert laboratorium*: Et laboratorium som er akkreditert i samsvar med europeisk standard EN ISO/IEC 17025 «generelle krav til prøvetakings- og kalibreringslaboratoriers kompetanse» for testing for SAV.
- b. *Fisk*: Laks, ørret, regnbueørret, røye og rensefisk.
- c. *Mistanke om PD*: Påvisning av SAV med PCR eller dyrking, kliniske eller patologiske forandringer forenlig med PD, eller påvisning av antistoff mot PD (serologi).
- d. *PD*: Infeksjon med Salmonid alphavirus (SAV).
- e. *Påvist PD*: Påvisning av SAV med to uavhengige laboratoriemetoder som RT-PCR, serologi, dyrkning i cellekultur eller histopatologi.
- f. *Rensefisk*: Fisk som er ment for eller brukes til å redusere antall parasitter på fisk i akvakulturanlegg.
- g. *SAV*: Salmonid alphavirus.
- h. *Servicefartøy*: Båter og installasjoner som benyttes ved driftsmessige oppgaver i et akvakulturanlegg, inkludert ensilasjebåter som anløper flåte eller landbase, men unntatt fôrbåter.
- i. *Servicepersonell*: Dykkere og andre som utfører arbeid i et akvakulturanlegg.
- j. *Ubehandlet sjøvann*: Sjøvann som ikke er behandlet i henhold til krav fastsatt i [forskrift 20. februar 1997 nr. 192](#) om desinfeksjon av inntaksvann til og avløpsvann fra akvakulturrelatert virksomhet, [§ 10](#) pkt. 1.
- k. *Åpen slaktemerd*: Slaktemerd som slipper ut ubehandlet sjøvann

0 Endret ved [forskrift 25 juni 2019 nr. 920](#).

Kapittel II. Generelle bestemmelser

§ 4. Krav til rutinemessig prøvetaking og testing

Laks, ørret, regnbueørret og røye i akvakulturanlegg med ubehandlet sjøvann der SAV ikke er påvist, skal undersøkes for SAV minst en gang i måneden. I løpet av en kalendermåned skal det tas ut prøver av spongiøst vev fra hjertets ventrikkel fra minst 20 fisk. De siste ni månedene før stamfisk skal strykes kan det tas ut færre prøver dersom det tas prøver av alle døde stamfisk som er egnet for prøveuttak, inntil 20 stamfisk per kalendermåned.

Laks, ørret, regnbueørret og røye som skal flyttes fra akvakulturanlegg med ubehandlet sjøvann til andre akvakulturanlegg, unntatt til slaktermerder, skal undersøkes for SAV i løpet av de tre siste ukene før fisken flyttes. Dette gjelder også når fisken skal flyttes fra akvakulturanlegg med behandlet sjøvann innenfor PD-sonen til anlegg utenfor PD-sonen. Det skal tas ut prøver av spongiøst vev fra hjertets ventrikkel fra minst 60 fisk. Kravet gjelder ikke for stamfisk som er utsortert og skal flyttes for stryking. Det gjelder heller ikke for fisk som skal flyttes til anlegg som er godkjent for smitteforsøk. Fisk skal ikke flyttes før analyseresultatene foreligger.

Prøveuttak som pålagt i første og andre ledd skal tas fra fisk som gir størst sannsynlighet for å avdekke eventuell forekomst av SAV. Prøvene skal tas ut av veterinær eller fiskehelsebiolog. Medhjelpere kan benyttes i tråd med bestemmelsene i [dyrehelsepersonelloven § 15](#). Prøvene skal sendes til akkreditert laboratorium for individuell analyse med PCR for SAV innen to virkedager etter at tilstrekkelig antall prøver er tatt ut. Opplysninger om fisken er vaksinert mot PD, og med hvilken vaksine, skal følge prøvene.

⁰ Endret ved [forskrift 25 juni 2019 nr. 920](#).

§ 5. Krav til akkrediterte laboratorier

Akkrediterte laboratorier skal gjennomføre individuelle analyser av prøver som er tatt ut i henhold til [§ 4](#), [§ 6](#) og [§ 13](#) første ledd. Prøvene skal undersøkes med PCR for SAV, og eventuelle påvisninger av SAV skal subtypes. Resultatet skal foreligge senest syv dager etter at prøvene har ankommet laboratoriet.

Prøvene skal sendes videre til Nasjonalt referanselaboratorium dersom analyseresultatet er uklart og det er nødvendig for å avklare smittestatusen.

Akkrediterte laboratorier skal sende månedlige oppsummeringer av analyseresultater til Nasjonalt referanselaboratorium etter nærmere anvisning fra Mattilsynet.

§ 6. Krav til prøvetaking og innsendelse av prøver ved mistanke om PD

Ved mistanke om PD i et akvakulturanlegg der sykdommen ikke er påvist, skal det umiddelbart tas ut organprøver som legges på formalin fra minst 10 fisk, samt spongiøst vev fra hjertets ventrikkel og midtnyre som legges på RNAlater. I overvåkingssonene skal det også tas ut vev på virustransportmedium fra de samme 10 fiskene. Prøvene skal umiddelbart sendes til Nasjonalt referanselaboratorium. Opplysninger om fisken er vaksinert mot PD, og med hvilken vaksine, skal følge prøvene.

Dersom det oppstår mistanke om PD som ikke blir bekreftet gjennom analyser av prøver etter første ledd, skal det søkes å bekrefte eller avkrefte mistanken gjennom følgende prøvetakingsopplegg:

- a. Det skal tas ut prøver av spongiøst vev fra hjertets ventrikkel fra minst 60 fisk i løpet av hver kalendermåned i fire måneder etter siste positive prøve.
- b. Prøvene skal sendes til akkreditert laboratorium for individuell analyse med PCR for SAV innen to virkedager etter at tilstrekkelig antall prøver er tatt ut i henhold til bokstav a.
- c. Ved nye positive prøver, skal det umiddelbart sendes inn organprøver på formalin, samt spongiøst vev fra hjertets ventrikkel og midtnyre på RNA later fra minst 10 fisk til Nasjonalt referanselaboratorium. I overvåkingssonene skal det i tillegg tas ut vev på virustransportmedium fra de samme 10 fiskene.

Såfremt det gjennom undersøkelsene etter annet ledd ikke avdekkes noen nye positive prøver, anses mistanken som avkreftet.

Prøveuttak som pålagt i første og andre ledd skal tas fra fisk som gir størst sannsynlighet for å avdekke eventuell forekomst av PD. Prøvene skal tas fra fisk som er mottakelig for PD.

Prøvene etter første ledd og andre ledd bokstav c, skal tas ut av veterinær eller fiskehelsebiolog. For prøver tatt ut etter andre ledd bokstav a kan medhjelper benyttes i tråd med bestemmelsene i [dyrehelsepersonelloven § 15](#).

0 Endret ved [forskrift 25 juni 2019 nr. 920](#).

§ 7. Vaksinerings mot PD

Laks og regnbueørret som settes ut i matfisk og stamfiskanlegg i området som strekker seg fra Taskneset (Fræna) i sør, til Langøya ved Kvaløya (Sømna) i nord, skal være vaksinert mot PD.

Mattilsynet kan pålegge vaksinasjon mot PD i andre områder dersom dette er nødvendig.

0 Opphevet og tilføyd igjen ved forskrift [24 mars 2021 nr. 1095](#).

I kraft fra den tid departementet bestemmer, jf. [§ 17](#) annet ledd.

§ 8. Tiltak ved mistanke om eller påvisning av PD

Det er forbudt å flytte fisk inn til eller ut av et akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD uten tillatelse fra Mattilsynet.

Mattilsynet kan forby flytting av fisk inn til eller ut av et akvakulturanlegg som har hatt smittekontakt med et akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD, dersom dette er nødvendig for å kontrollere et utbrudd.

Unntatt fra forbudet i første ledd er flytting av rensefisk inn i et akvakulturanlegg.

Valg av slakteri for slakting av fisk fra akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD skal godkjennes av Mattilsynet.

Fisk fra akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD skal ikke settes ut i åpen slaktermerd ved slakteri. Mattilsynet kan gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav eller det er nødvendig for å kontrollere utbruddet. Frem til 1. januar 2021 kan Mattilsynet i særlige tilfeller gjøre unntak fra dette kravet, dersom det dokumenteres at det ikke er tilgjengelig kapasitet på lukket transport og slakting.

Etter at akvakulturanlegget er tømt for fisk, skal fartøy, fôrflåter, flyteringer og annet utstyr rengjøres og desinfiseres før utstyret flyttes eller tas i bruk igjen.

Mattilsynet kan opprette kontrollområde for bekjempelse av PD i samsvar med omsetnings- og sykdomsforskriften for akvatiske dyr § 40.

0 Endret ved [forskrifter 25 juni 2019 nr. 920, 27 nov 2019 nr. 2019](#).

Kapittel III. Tiltak i PD-sonen

§ 9. Flytting av sjøsatt fisk

Det er forbudt å flytte fisk fra akvakulturanlegg med ubehandlet sjøvann til andre akvakulturanlegg, med mindre flyttingen er en del av en godkjent driftsplan.

Det er forbudt å flytte renseskjold fra akvakulturanlegg med ubehandlet sjøvann ut av PD-sonen. Det samme gjelder flytting fra område der aktuell subtype av SAV forekommer til område fri for den aktuelle subtypen av SAV.

0 Endret ved [forskrift 25 juni 2019 nr. 920](#).

§ 10. Krav til servicefartøy, servicepersonell og utstyr

Servicefartøy og utstyr skal ikke forlate PD-sonen før de er forsvarlig rengjort og desinfisert. Gjennomført rengjøring og desinfeksjon skal være inspisert og attestert av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Servicefartøy som har vært brukt i oppdrag med håndtering av levende fisk i akvakulturanlegg, skal i tillegg gjennomgå en karantenetid for å hindre spredning av smitte. Karantenetiden skal være på minst 48 timer fra rengjøringen er attestert.

Båtfører på servicefartøy og servicepersonell skal føre logg over sin aktivitet i PD-sonen. Loggen skal inneholde oversikt over gjennomført vask og desinfeksjon av båt og utstyr, og hvilke akvakulturanlegg som er besøkt, herunder tidspunkt og type oppdrag.

§ 11. Tiltak ved påvisning av PD

Mattilsynet kan etter en vurdering av smittesituasjonen pålegge at fisk i akvakulturanlegg nord for Hustadvika med påvist PD med subtype SAV3, skal slaktes eller destrueres. Mattilsynet kan også tillate at fisken flyttes til PD-sonen sør for Hustavika for videre vekst før slakting dersom smitterisikoen er lav. Valg av transportrute skal godkjennes av Mattilsynet.

Mattilsynet kan fatte vedtak om å tømme akvakulturanlegg med påvisning av PD av alle subtyper av SAV, dersom hensynet til å begrense smittespredning tilsier det.

§ 12. Krav til transport og håndtering av oppdrettsnøter

Oppdrettsnøter fra akvakulturanlegg i sonen skal transporteres i tett beholder, og alt avrenningsvann fra beholderen skal samles opp på notvaskeriet og desinfiseres.

Ved rengjøring av nøter fra sonen skal avløpsvannet samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp eller gjenbruk. Filtratet skal håndteres på en smittehygienisk forsvarlig måte.

Kapittel IV. Tiltak i overvåkingssonene

§ 13. Tiltak ved mistanke om eller påvisning av PD

Når SAV er påvist i et akvakulturanlegg i overvåkingssonen, skal akvakulturanlegg med laks, ørret, regnbueørret og røye innenfor en radius på 30 km fra det berørte akvakulturanlegget, eller akvakulturanlegg utenfor dette området som har hatt kontakt som medfører smitterisiko, undersøkes innen syv dager for å dokumentere smittestatus. Det skal tas ut prøver av spongiøst vev fra hjertets ventrikkel fra minst 20 fisk. Undersøkelsene skal gjennomføres i henhold til kravene i [§ 4](#) tredje ledd.

Mattilsynet kan etter en vurdering av smittesituasjonen pålegge at fisk i akvakulturanlegg der PD påvises, skal slaktes ut eller destrueres. Mattilsynet kan også tillate at fisken flyttes til PD-sonen for videre vekst før slakting dersom smitterisikoen er lav. Valg av transportrute skal godkjennes av Mattilsynet.

Oppdrettsnøter fra akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD skal transporteres i tett beholder, og alt avrenningsvann fra beholderen skal samles opp på notvaskeriet og desinfiseres.

Ved rengjøring av nøter fra akvakulturanlegg med mistanke om eller påvist PD skal avløpsvannet samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp eller gjenbruk. Filtratet skal håndteres på en smittehygienisk forsvarlig måte.

0 Endret ved [forskrift 25 juni 2019 nr. 920](#).

Kapittel V. Andre bestemmelser

§ 14. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i denne forskriften i samsvar med matloven.

§ 15. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 16. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til [matloven § 28](#).

§ 17. Ikrafttredelse og oppheving av andre forskrifter

Denne forskrift trer i kraft straks.

[§ 7](#) trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

Fra samme dato oppheves [forskrift 20. november 2007 nr. 1315](#) om sone for å hindre smitte og bekjempe pankreassjukdom hos akvakulturdyr, og [forskrift 6. november 2012 nr. 1056](#) om sone for å begrense spredning og utbrudd av pankreassjukdom forårsaket av SAV2 hos akvakulturdyr.

0 Endret ved [forskrifter 27 nov 2019 nr. 2019](#), [24 mars 2021 nr. 1095](#).

BJØRØYA AS
Havbruksparken, Storlavika 7
7770 FLATANGER

Deres ref:
Vår ref: 2021/072337
Dato: 30. september 2021
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet avslår søknad om biomasseutvidelse av lokalitet 34477 Nausttaren

Mattilsynet viser til søknad fra Bjørøya AS om utvidelse av lokalitet 34477 Nausttaren i Osen kommune for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. Lokaliteten omsøkes for en øking av maksimal tillatt biomasse (MTB) fra 3120 tonn til 5460 tonn. Søknaden ble mottatt til behandling fra Trøndelag fylkeskommune 23.08.2021.

Vedlagt søknaden er:

- Diverse kart
- Søknadskjema
- Begrunnelse for behov for økt biomasse
- C-undersøkelse
- B-undersøkelse
- Strømrapport
- Forundersøkelse
- Beredskaps- og varslingsplan
- Beskrivelse av virksomhetens IKT-system

Saken gjelder

- 34477 - NAUSTTAREN, Lokalitetsnummer 34477

Mattilsynet har vurdert de innsendte opplysningene, samt innhentet informasjon i våre interne systemer og Barentswatch. Vi har også tatt med i vurderingen av Nausttarener er plassert nær grensen mellom produksjonsområde (PO) 6 og 7, noe som bidrar til økt smitteoverføring mellom disse. Med bakgrunn i dette har vi fattet følgende vedtak:

Vedtak om avslag

Bjørøya AS gis avslag på søknad om biomasseutvidelse av lokalitet Nausttaren.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 10 Tilsyn og vedtak §§ 5 og 7

Vi har observert:

Det søkes om biomasseutvidelse av lokalitet 34477 Nausttaren i Osen kommune. Det søkes om produksjon av laks, ørret og regnbueørret med en begrensning på 5460 tonn MTB. Lokaliteten er per i dag godkjent for 3120 tonn.

Mattilsynet vurderer dette slik:

Forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 5 stiller krav om at etablering og utvidelse av akvakulturanlegg skal være godkjent av Mattilsynet. Det samme gjelder ved annen vesentlig endring. Dere søker om å utvide maksimalt tillatt biomasse fra 3120 tonn til 5460 tonn.

Mattilsynet har utarbeidet retningslinje for saksbehandling av etableringssøknader (Utgave 9, sist endret 15.01.2019) (heretter kalt etableringsretningslinjen).

1. Vurdering av risiko for spredning av smitte

Det følger av forskriftens § 7 første ledd at godkjenning kan gis dersom etableringen og utvidelse av akvakulturanlegget ikke innebærer en uakseptabel risiko for spredning av smitte. Det samme kravet gjelder ved annen vesentlig endring.

Ifølge annet ledd skal avstand vektlegges i vurdering av smittefaren. I etableringsretningslinjen står det følgende (s.18): «Det skal foretas en konkret vurdering av smittefaren for det omsøkte akvakulturanlegg og dets omliggende miljø, jf. etableringsforskriftens § 7 annet ledd. I vurderingen av smittefaren skal det legges særlig vekt på avstand til vassdrag, annet akvakulturrelatert virksomhet og til grupper av akvakulturanlegg. [..]. Det skal også legges vekt på hvilken art som oppdrettes, driftsform og produksjonsomfang.»

Avstand til omkringliggende akvakulturanlegg og akvakulturrelatert virksomhet:

God dyrehelse oppnås blant annet ved å forebygge, overvåke og bekjempe smittsom sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr. Plassering av akvakulturanlegg i forhold til andre virksomheter og omkringliggende miljø har avgjørende betydning for forebygging og bekjempelse av smittsom sykdom.

Søknader om godkjenning av etablering og utvidelse av sjøbaserte matfiskanlegg for laksefisk vurderes ut fra om de ligger utenfor eller innenfor koordinerte brakkleggingsgrupper. En koordinert brakkleggingsgruppe er en gruppe av anlegg som praktiserer fire uker samtidig brakklegging i tråd med korresponderende driftsplaner.

Mattilsynet anbefaler fem kilometer som minsteavstand mellom ulike koordinerte brakkleggingsgrupper. Avstanden mellom matfiskanlegg innenfor en brakkleggingsgruppe kan være mindre enn 5 km, og kan være kortere enn 2,5 km.

Nærmeste lokalitet, Nordre Stokkøy, ligger 5,2km unna Nausttaren i sør-vest retning.

Mattilsynet vurderer at avstandskravet til omkringliggende akvakulturanlegg som oppfylt

Avstand til viktig transportrute for akvakulturdyr:

I etableringsretningslinjen er anbefalt minsteavstand til farled for oppdrettslaks 1,5 km. Formålet med anbefalt avstand til transportled for levende akvakulturdyr, er å sikre en viss avstand ved trafikk av akvakulturdyr forbi et sjøanlegg.

I følge informasjon innhentet via Baretswatch ligger lokaliteten 2,5km fra farled.

Mattilsynet vurderer at avstandskravet til omkringliggende akvakulturanlegg som oppfylt.

Avstand til viktige lakseførende vassdrag:

I etableringsretningslinjen er anbefalt minsteavstand til vassdrag med oppgang av anadrom fisk 2,5 km. Det foreligger en egen forskrift 22.06.2009 nr.961 om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i / ved nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. Denne forskriften er ikke relevant for Nausttaren da det ikke er nasjonale laksefjorder eller - vassdrag i området der lokaliteten ligger

I følge søknaden ligger det heller ingen andre lakseførende vassdrag innenfor 5 km fra lokaliteten.

Mattilsynet har ikke grunn til å tro at utvidelse av den omsøkte lokaliteten vil innebære uakseptabel smitterisiko for ville bestander av laksefisk i nærområdet.

Etablering av anlegg i grenseområdene mellom foreslåtte produksjonsområder:

Mattilsynet sendte brev til næringen 6. januar 2017 med informasjon om nye føringer for praktisering av forebyggende tiltak for å bedre fiskehelse og fiskevelferd. Av brevet får det frem at ved etablering av anlegg i grenseområdene mellom foreslåtte produksjonsområder at: «*Nærings- og fiskeridepartementets forslag om etablering av produksjonsområder er basert på at det skal være minst mulig utveksling og smittespredning av lakselus mellom produksjonsområdene. Mattilsynet legger til grunn at etablering av nye anlegg ved grensen mellom to produksjonsområder innebærer en uakseptabel risiko for spredning av smitte dersom etableringen fører til økt utveksling av lakselus mellom produksjonsområdene. Mattilsynet vil derfor avslå slike søknader*».

Det at lokaliteten ligger så nær grensen til PO 7 vil kunne gi økt smitte av pankreassykdom (PD) og lakselus mellom produksjonsområdene. Nausttaren ligger ca. 8 km sør for grensen mellom PO 6 og PO 7. Avstanden er målt i korteste sjøvei og selve lokaliteten ligger i Svesfjorden. Området rundt grensen mellom PO 6 og PO 7 fungerer som en "branngate" mellom produksjonsområdene. Hensikten er å redusere smittespredningen av PD og andre smittsomme sykdommer/parasitter. Økningen i MTB utgjør nødvendigvis ikke en stor forskjell i seg selv, men det kommer på toppen av en allerede høy smitteimport til PO 7.

Oppdrettsanlegg som er plassert tett opp til branngatene kan virke negativt på smitteoverføringen fra et område med påvist PD til et område som er fri for PD. En viktig forutsetning for å kunne hindre spredning av PD er at disse branngatene sikres og vedlikeholdes på en måte som gjør at de kan fungere som gode barrierer mot smittespredning. I følge "Tiltaksplan for å bekjempe pankreassykdom (PD) på fisk" innebærer dette at avstanden mellom oppdrettsrelatert aktivitet på begge sider av branngatene er stor nok. Denne er ideelt sett minimum 30km. Avstandene her er mindre og branngaten er derfor ikke ideell. Andre tiltak for å unngå smittespredning er derfor viktig, og det vil på sikt være en fordel om branngaten styrkes.

PO 7 har allerede en høy smitteimport. Havforskningsinstituttet beskriver at PO 7 har nest høyest beregnet smitteimport etter PO 4, og at importverdien er nesten dobbel av verdiene for områdene 3 og 6 som kommer på tredje og fjerde plass. Av den grunn har andre omsøkte lokaliteter i samme område fått avslag. Et eksempel på dette er saksnummer 2020/188145 der Mattilsynet region midt avslo søknad om etablering av lokalitet Skreiungen 20.05.2021.

I søknad om etablering av lokalitet Drevflesa i Roan kommune, saksnummer 2016/138027, begrunner dere søknaden med at branngangen rammer driften av lokalitetene i området. Her beskriver dere at dere ønsker å være fleksible med tanke på PD-faren og branngangen som er opprettet. I konklusjonen fra fylkeskommunen 07.02.2017 begrunnes tildeling av lokalitet Drevflesa med at det øker sannsynligheten for at den frivillige ordningen med branngate ved Buholmsråsa vil bestå.

Med bakgrunn i ovennevnte vurderer Mattilsynet at lokalitet Nausttaren ikke er plassert tilstrekkelig unna produksjonsgrensen. Den nåværende biomassen som lokaliteten er godkjent for kan bestå, men en økt MTB vil kunne gi ytterligere risiko for smitteoverføring mellom produksjonsområdene.

Vurdering av smitterisiko med hensyn til lakselus:

Smittepresset av enkelte sykdommer og parasitter vil alltid kunne bli større i nærområder når det etableres en lokalitet eller biomassen økes. Lakselus er parasitten som gir de antatt største utfordringene for vill laksefisk i dagens oppdrettssituasjon på landsbasis. Akseptert forekomst av parasitter er regulert i egen forskrift med hjemmel i matloven.

Vi har observert at luseoverskridelsene for de to siste utsettene har vært:

- 2 overskridelser av lusegrensen og 14 behandlinger i forrige utsett
- 1 luseoverskridelse og 14 behandlinger i utsett tidligere

Luseoverskridelsene viser til mangelfull kontroll over lusesituasjonen i perioden, men til tross for dette har det blitt iverksatt tiltak og dere har holdt dere innenfor regelverkskravet etter en kort periode med overskridelse. Lus vil også kunne smitte mellom produksjonsområdene og det er derfor ekstra viktig at smittepresset holdes lavt.

Mattilsynet vurderer at utvidelse av lokaliteten ikke vil medføre så stor negativ påvirkning på de ville bestandene av laksefisk i nærområdet at det bør vektlegges. Det vil være virksomhetens planer, styring og aktive tiltak som er avgjørende for i hvilken grad risikoen holdes lav.

Naturmangfoldloven:

Mattilsynet vurderer ellers rutinemessig i hvilken grad eventuelle smittsomme sykdommer og parasitter fra lokaliteten, kan representere en fare for det omgivende naturmiljøet og avveier ulike hensyn, jf. lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).

Formålet med naturmangfoldloven er bærekraftig bruk og vern av naturen. Naturen skal gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Bærekraftig bruk skal også ivaretas gjennom offentlige myndigheters vedtak.

For at en biomasseutvidelse fra 3120 tonn til 5460 tonn ved lokalitet Nausttaren skal ha lite innvirkning på de ville populasjonene av laksefisk må lokaliteten holde seg innenfor grenseverdiene i forskrift om lakselusbekjempelse. Lokaliteten har hittil vist at de stort sett har kontroll på lakselus til tross for et par overskridelser av lusegrensen i forrige utsett. Lokaliteten ligger inne i nærheten av viktige lakseførende vassdrag (innenfor 5 km avstand fra lokaliteten).

Mattilsynet vurderer at dersom lusenivået på lokaliteten er innenfor grenseverdiene i forskrift om lusebekjempelse vil etablering av den nye lokaliteten ikke medfører noen nevneverdig økt belastning av lakselus på villfisk i området.

Smittemessig vurdering av drift og helsekontroll:

Etableringsretningslinjen angir at ved behandling av søknad om utvidelse bør det legges vekt på om driften på lokaliteten, med den mengde fisk som så langt har vært tillatt, har vært forsvarlig. Særlig varsling om høy dødelighet, varsling ved mistanke om smittsom sykdom og gjennomføring av helsekontroll, jfr. matloven § 6 og akvakulturdriftsforskriften vil være av interesse i vurderingen. Forsvarlighetsvurderingen knyttes til de forhold som listes i etableringsforskriftens § 7.

Vi har sett at dere har rutiner for å varsle Mattilsynet i beredskaps- og varslingsplan. Dødeligheten på forrige utsett regnes som lav.

Oppsummering:

Som nevnt ovenfor legger Mattilsynet til grunn at en biomasseutvidelse kan bidra til økt smitteoverføring mellom PO 6 og PO 7 på grunn av lokalitetens plassering. Å øke belastningen på branngaten innebærer uakseptabel risiko for spredning av smitte.

2. Vurdering av fiskevelferd

Det fremgår av etableringsforskriften § 7 femte ledd at den omsøkte akvakulturaktivitet skal kunne ivareta artens krav til et godt levemiljø. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanndata.

Strømmålinger:

Opplysning om strømbildet på lokaliteten er viktig for vurdering av fiskens levemiljø. Et godt levemiljø for fisken er en forutsetning for å sikre god fiskehelse og velferd. Vannutskiftingsstrøm er spesielt viktig for levemiljøet, da det er her fisken stort sett oppholder seg. Måling av spredningsstrøm og bunnstrøm er viktig med tanke på lokalitetens bæreevne. En eventuell opphopning av sedimenter under lokaliteten vil på sikt påvirke vannsøykla over bunnen og dermed fiskens levevilkår.

Dagens kunnskap indikerer, at det er økt risiko for dødelighet for nyutsatt smolt etter kort tids eksponering for strømhastigheter over ca. 1,7 ganger fiskelengden pr. sekund. Korrigert for den bremsende effekt av nota tilsvarende dette, at strømhastigheter større enn 2 ganger smoltlengden pr sekund på lokaliteten kan være skadelig. Regnes en nyutsatt smolt til å ha en lengde på 20 cm (ca. 80 gram) tilsvarende dette strømhastigheter fra ca. 40 cm/s. Registrerte maksimale strømhastigheter på 5 og 15 meters dyp er betydelig lavere enn dette (22 og 21 cm/s). Lokaliteten kan derfor brukes til både smolt og større fisk.

Perioder med nullstrøm utover ½ time er ikke ønskelig, da nullstrøm medfører at vannet i merden skiftes ut i et meget lavt tempo. Tilsvarende anses en andel nullstrøm på mer enn 10 % som ikke akseptabelt ut fra hensynet til fiskens velferd. På 5, 15 og 20 meters dyp er kravene derfor oppfylt.

Mattilsynet vurderer at strømforholdene og vannutskiftingen på Nausttaren er god nok til å sikre fisken et godt levemiljø. Likevel er det de faktiske erfaringene når anlegget kommer i drift som er avgjørende for om og hvordan lokaliteten kan drives videre. Søker må sikre god nok dokumentasjon for vurderingen av driften slik at en har et godt grunnlag for å vurdere eventuelle behov for justeringer.

Oksygen:

Oksygenforholdene i merden er helt avgjørende for god fiskevelferd. Oksygenmetning vurderes som et viktig kriterium for god fiskehelse og fiskevelferd. Laksefisk er spesielt sårbar for lave oksygennivåer. Måling av oksygennivå i utvalgte merder kan være et godt supplement til tetthets- og biomassetall, ettersom lave oksygenverdier indikerer at fisketetthet og/eller biomasse kan være for høy i den enkelte situasjonen. Problemer med oksygensvikt er erfaringsmessig størst ved høy vanntemperatur og ved høy produksjon (maksimal biomasse på lokaliteten). Det forventes at virksomheten overvåker oksygennivået og at det finnes beredskapstiltak ved uforsvarlige nivåer.

I henhold til strømrapporten er det lav prosent med nullstrøm og god vannutskiftning i hele vannsjiktet hvor lokaliteten er tenkt plassert. Det er likevel viktig at virksomheten følger med på oksygennivået i anlegget siden det er en nyetablering og ikke til alle risikoer er kartlagt tilstrekkelig før lokaliteten tas i bruk.

Mattilsynet vurderer at lokalitetens beliggenhet og strømforhold sannsynliggjør god oksygentilgang for fisken.

Omkringliggende geografi:

Lokalitetens beliggenhet har betydning for miljøet for fisken i merdene.

Mattilsynet vurderer at plasseringen av anlegget vil skape gode forhold for tilgang på frisk vannstrøm og dermed gode levevilkår for oppdrett av laks.

Bunnforhold og topografi:

Opphopping av bunnsedimenter kan ha negativ innvirkning på vannkvaliteten i merden. Risiko for slik negativ innvirkning øker med redusert avstand mellom merd og sjøbunn. Anbefalt minsteavstand mellom not og sjøbunn er i etableringsregningslinjen satt til 20 meter.

Mattilsynet vurderer at lokaliteten er egnet.

Sjøtemperatur:

Temperaturen i en merd er bestemt av oppdrettsanleggets beliggenhet, sammen med vær, strøm og sesong.

Mattilsynet vurderer at målt sjøtemperaturer ved lokaliteten er normal for årstiden, og egnet for oppdrett av laks.

Oppsummering:

Under henvisning til ovennevnte legger Mattilsynet til grunn at den omsøkte akvakulturaktivitet vil ivareta artens krav til et godt levemiljø.

3. Beredskapsplan og internkontrollsystem

Etableringsforskriften § 7 fjerde ledd stiller krav om at: «Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at kravet til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder

beredskapsplan, risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves».

Etableringsretningslinjen angir at når det er søkt om utvidelse av et eksisterende anlegg, legger vi vekt på erfaringer fra de siste års tilsyn med det aktuelle anlegget. Dersom denne erfaring tilsier at søkeren har et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves, gjør vi ikke ytterligere vurderinger av internkontrollen ved behandlingen av søknaden.

Tilsendt beredskapsplan, beskrivelse av IKT-system og historikk fra tidligere utsett, er etter Mattilsynet sin vurdering tilstrekkelig til å sannsynliggjøre at krav til beredskap og smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves.

4. Oppsummering

Etter dette har Mattilsynet kommet til at en utvidelse av biomassen på Nausttaren innebærer en uakseptabel risiko for spredning av smitte. Dette på grunn av dens nære beliggenhet til grensen mellom PO 6 og PO 7. Vi anser det som viktig å redusere sannsynligheten for at slike anlegg kan fungere som en bro for smitteoverføring mellom produksjonsområdene.

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

John Bjarne Falch
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

FISKERIDIREKTORATET, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG HOVEDKONTOR, Postboks 2600, 7734 STEINKJER
TRØNDELAG FYLKESKOMME REGIONAL UTVIKLING OG VEG STEINKJER, Postboks 2560,
7735 STEINKJER

Vedlegg:

Regelverk og rettigheter
Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Regelverk og rettigheter

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har hjemmel til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak i matloven § 23 og dyrevelferdsloven § 30.

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen. Dette betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan dette regelverket skal forstås. Du har også rett til å få vite hvordan saken din behandles og hvilke rettigheter du har i den sammenheng. Men vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Du har rett til å se saksdokumentene

Du har også rett til å få innsyn i saksdokumentene. Innsynsretten følger av forvaltningsloven §§ 18 - 21.

Du har rett til å klage

Du kan klage på enkeltvedtak. Du må begrunne klagen, skrive under og sende den til oss innen tre uker etter at du har mottatt brevet om vedtaket. Reglene om klage står i forvaltningsloven §§ 28-29. Du finner mer informasjon om klageretten i vedlegget; Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Vi har vurdert saken etter dette regelverket

- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- Lov 19. jun. 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven)
- FOR 2008-06-17 nr 823: Forskrift 17. jun. 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m (forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv)

Avsender	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27)	
Mattilsynet Avdeling Trondheim og omland Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal		
Mottaker (navn og adresse)	Dato	Klageinstans
BJØRØYA AS Havbruksparken, Storlavika 7 7770 FLATANGER	30. september 2021	Mattilsynet, hovedkontoret

Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis du ønsker å klage over vedtak du har fått underretning om.

Klagerett	Du har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan du klage til	Klagen sender du til oss, dvs. avsenderen av dette vedtaket. Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen for endelig avgjørelse.
Klagefrist	Klagefristen er tre uker fra den dag du mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen løper ut. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, ber vi deg oppgi den datoen du mottok dette brevet. Dersom du klager for sent, kan vi se bort fra klagen. Du kan søke om å få forlenget klagefristen. Vi ber deg da nevne grunnen til at du ønsker det.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom du mener vi ikke har begrunnet vedtaket, kan du kreve å få begrunnelse. Slikt krav må i så fall sendes oss før klagefristen utløper. Klagefristen blir da avbrutt, og ny frist på tre uker begynner å løpe fra det tidspunktet du mottar begrunnelsen.
Klagens innhold	I klagen må du nevne: <ul style="list-style-type: none"> • hvilket vedtak du klager over • årsaken til at du klager • den eller de endringene du ønsker • eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vår vurdering av klagen Du må undertegne klagen.
Utsetting av vedtaket	Vedtaket er ment å skulle gjennomføres innen den fastsatte fristen. Dette gjelder selv om du klager på vedtaket. Du kan søke om å få utsatt iverksettingen inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort.
Rett til dokumentinnsyn og veiledning	Du har som hovedregel rett til å se dokumentene i saken etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Du må i så fall kontakte oss. Da kan du også få nærmere veiledning om klageretten, om fremgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.
Kostnader ved klagesaken	Du kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuegrenser. Fylkesmannen eller advokaten din kan gi nærmere veiledning. Uavhengig av denne ordningen, kan du etter forvaltningsloven § 36 kreve dekning for vesentlige kostnader som følge av klagen dersom Mattilsynet omgjør vedtaket. Dette vil for eksempel kunne omfatte utgifter til advokathjelp. Ved en omgjøring av vedtaket som følge av klagen, vil vi orientere deg om denne rettigheten.
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis klagen ikke har ført frem og du mener at Mattilsynet har utsatt deg for urett, kan du klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan vi har behandlet saken og om vi har begått feil eller forsømmelser.

MÅSØVAL AS
Nordfrøyveien 413
7260 SISTRANDA

Deres ref:
Vår ref: 2022/066427
Dato: 21. september 2022
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet fatter vedtak om avslag på søknad om ny lokalitet Levringen

Mattilsynet viser til søknad fra Måsøval AS om etablering av ny lokalitet Levringen i Osen kommune for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. Lokaliteten omsøkes for en maksimal tillatt biomasse (MTB) på 3900 tonn. Søknaden ble mottatt til behandling fra Trøndelag fylkeskommune 1. juni 2022.

Mattilsynet avslår søknaden på grunn av at lokaliteten vil redusere effekt av skille mellom PO6 og 7, og den vil redusere effekt av branngata i overgangen mellom PD-endemisk og PD-fri sone. Se mer senere i brevet.

Vedlagt eller ettersendt med søknaden:

- Diverse kart
- Strømrappport
- MOM B og C-undersøkelser
- Forundersøkelser
- Varslingslister
- Prosedyrer
- Kvalitetssystem
- Behovsvurdering for konsekvensutredning

Vi etterspurte biosikkerhetsplan 16. juni og 29. juli og vi mottok dokumentasjon per epost 3. august:

- Biosikkerhetsplan med biosikkerhetstiltak

Saken gjelder

- Levringen

Mattilsynet har vurdert de innsendte opplysningene, og har på denne bakgrunn fattet følgende vedtak:

Vedtak om avslag på søknad om godkjenning

Mattilsynet avslår Måsøval sin søknad om godkjenning av anlegg på ny lokalitet Levringen i Osen kommune, Trøndelag fylke.

Vedtaket er fattet med hjemmel i dyrehelseforskriften § 4 Dyrehelseforordningen forordning 2016/429 artikkel 181 nr 1 bokstav c, jf. akvabiosikkerhetsforskriften § 6.

Det er matloven § 23 som gir Mattilsynet hjemmel til å fatte vedtak.

Vi har observert:

Dere søker om godkjenning til etablering av akvakulturanlegg matfiskanlegg i sjø på ny lokalitet Levringen i Osen kommune. Dere søker om produksjon av laks, ørret og regnbueørret med en begrensning på 3900 tonn MTB.

For nærmere informasjon viser vi til søknaden.

Mattilsynet vurderer dette slik:

1 Mattilsynet vurderer krav til fiskehelse slik:

Når det gjelder det nye dyrehelseregelverket er det nedenfor vist til bestemmelser i forordning 2016/429 og forordning 2020/691 som er tatt inn i henholdsvis dyrehelseforskriften og akvabiosikkerhetsforskriften. Disse forordningene foreligger foreløpig bare i norsk uoffisiell versjon. I de tilfellene vi gjengir ordrett innholdet i bestemmelsene til forordningene har vi valgt å bruke de uoffisielle norske oversettelsene.

Dyrehelseregelverket stiller krav til at «*akvakulturanlegg der akvakulturdyr holdes med henblikk på å flyttes derfra enten levende eller som produkter av animalsk opprinnelse fra akvakulturdyr*» skal være godkjent, se dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429 artikkel 181 jf. 176 nr. 1 bokstav a (forordning 2016/429). Fisken holdes med formål å bli flyttet fra anlegget og omfattes av kravet om godkjenning.

Kravene til godkjenning for omsøkte anlegg er nærmere regulert forordning 2016/429 artikkel 181 nr 1 og akvabiosikkerhetsforskriften §§ 6,7 og § 3 jf. forordning (EU) 2020/691 artiklene 5, 6, 7 og vedlegg I del 1 nr 1 og nr 2 (forordning 2016/69).

Mattilsynet har utarbeidet retningslinje for saksbehandling av etableringssøknader (Utgave 10, sist endret 10.02.22) (heretter kalt etableringsretningslinjen). Det nye dyrehelseregelverket er ikke innarbeidet i retningslinjen, men den vil foreløpig gjelde så langt den passer.

Biosikkerhetsplan med biosikkerhetstiltak

Driftsansvarlig skal sørge for at anlegget har kartlagt biosikkerhetsrisiko i anlegget og har valgt egnede biosikkerhetstiltak for å redusere de identifiserte risikoene. Sammen utgjør dette en biosikkerhetsplan. Dette er også et krav for å få akvakulturanlegg godkjent. Kravene er nærmere regulert i forordning 2016/429 artikkel 181 nr 1 bokstav a) i) og i forordning 2020/691 artikkel 5, 7 bokstav b) jf. vedlegg I del 1 nr 1. Se nærmere informasjon om kravene til biosikkerhetsplan på nettsidene til Mattilsynet.

Mattilsynet kan bare godkjenne akvakulturanlegget dersom driftsansvarlige har utarbeidet og dokumentert en biosikkerhetsplan som oppfyller krav i forordning 2020/691 artikkel 5. Planen skal vise hvordan smitte kan komme inn i et akvakulturanlegg, spre seg innad i anlegget og overføres til miljøet eller til andre akvakulturanlegg. Planen skal ta hensyn til særtrekkene ved anlegget og fastslå hvilke tiltak som vil redusere de biosikkerhetsrisikoene som er identifisert.

I tillegg er det krav til biosikkerhetsplanen som fremgår av forordning 2020/691 artikkel 7 bokstav b) som henviser til del 1 nr 1 i vedlegg I.

Vi har gjennomgått deres biosikkerhetsplan og vi ser dere henviser til interne dokumenter i biosikkerhetsplan. Vi har ikke mottatt alt av dokumenter det henvises til og får dermed ikke vurdert innholdet og om planen omhandler de aktuelle punkter.

Vi presiserer at dette i seg selv ikke gir grunn til avslag på søknaden, men vi oppfordrer dere til å gjennomgå planen på nytt dersom dere vil benytte dere av rett til å klage.

Biosikkerhetsplanen skal som all annen internkontroll være oppdatert og innenfor de områdene planen tar for seg der det er rom for variabler og justeringer, skal dette gjøres ved behov.

Mattilsynet har vurdert biosikkerhetsplanen og biosikkerhetstiltak. Vi vurderer at det ikke er fremlagt en biosikkerhetsplan og biosikkerhetstiltak som oppfyller kravene i regelverket. Biosikkerhetstiltakene er ikke tilstrekkelig til å redusere smitterisikoen til et akseptabelt nivå og forebygge spredning av smittsomme sykdommer inn i anlegget, ut i miljøet eller til andre anlegg.

Veiledning til biosikkerhetsplan (nederste nettadressehenvisning her) utarbeidet av World Organisation for Animal Health (OIE) er også lagt ut på nettsidene våre i tilknytning til informasjon om biosikkerhetsplan.

https://www.mattilsynet.no/fisk_og_akvakultur/fiskehelse/fiske_og_skjellsykdommer/alle_godkjente_akvakulturanlegg_skal_ha_en_biosikkerhetsplan.46818

https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/?id=169&L=1&htmlfile=chapitre_biosecu_estab_aqua.htm

Risiko for spredning av sykdommer

Det er et krav til godkjenning at anlegget ikke skal utgjøre en uakseptabel risiko for spredning av sykdommer, etter at de risikoreduserende biosikkerhetstiltakene er innført, jf. forordning 2016/429 artikkel 181 nr 1 bokstav c).

Ifølge akvabiosikkerhetsforskriften § 6 skal avstand vektlegges i vurdering av smitterisikoen. I vurderingen av smittefaren skal det legges særlig vekt på strømforhold, avstand til vassdrag, annen akvakulturrelatert virksomhet og andre former for grupperinger av akvakulturanlegg som har betydning for smitterisikoen. I etableringsretningslinjen står det følgende (s.18): «Det skal foretas en konkret vurdering av smittefaren for det omsøkte akvakulturanlegg [...]».

Etablering av anlegg i grenseområdene mellom foreslåtte produksjonsområder:

Lakselus:

Mattilsynet sendte brev til næringen 6. januar 2017 med informasjon om nye føringer for praktisering av forebyggende tiltak for å bedre fiskehelse og fiskevelferd. Av brevet går det frem at ved etablering av anlegg i grenseområdene mellom foreslåtte produksjonsområder at: «Nærings- og fiskeridepartementets forslag om etablering av produksjonsområder er basert på at det skal være minst mulig utveksling og smittespredning av lakselus mellom produksjonsområdene. Mattilsynet legger til grunn at etablering av nye anlegg ved grensen mellom to produksjonsområder innebærer en uakseptabel risiko for spredning av smitte dersom etableringen fører til økt utveksling av lakselus mellom produksjonsområdene. Mattilsynet vil derfor avslå slike søknader».

PO 7 har allerede en høy smitteimport. Havforskningsinstituttet beskriver at PO 7 har nest høyest beregnet smitteimport etter PO 4, og at importverdien er nesten dobbel av verdiene for områdene 3 og 6 som kommer på tredje og fjerde plass. Av den grunn har andre omsøkte lokaliteter i samme område fått avslag.

Vi mener av hensyn til lusesmitte mellom PO6 og PO7 at vi må avslå deres søknad.

Pankreas sykdom:

PD-bekjempelsesplanen 8.1 Aktivt vern av "branngater" mellom PD-områder og PD-frie områder beskriver at områdene rundt Skjemta eller Buholmsråsa er viktige å sikre og vedlikeholde for å hindre smittespredning. Dette innebærer at avstanden mellom nærmeste lokaliteter på hver side av branngata bør være minst 30 km.

Etter PD-bekjempelsesplanen ble gyldig arbeider vi derfor for at det ikke skal komme nye permanente lokaliteter nærmere 30 km avstand til sørligste lokalitet i Flatanger.

Oppdrettsanlegg som er plassert i branngatene, eller tett inntil, kan virke negativt på smitteoverføringen fra et område med påvist PD til et område som er fri for PD. Avstandene dersom dere får omsøkte lokalitet blir mindre og branngaten derfor dårligere.

Vi mener av hensyn til PD-smitte ut fra PD-endemisk sone at vi må avslå deres søknad.

Lokalitet Levringen er ca. 15 km fra PO7 og 22 km til nærmeste lokalitet Eldviktaren.

Med bakgrunn i ovennevnte vurderer Mattilsynet at lokalitet Levringen ikke er plassert tilstrekkelig unna grensen mellom produksjonsområde PO6 og PO7 og utgjør en uakseptabel risiko for spredning av smitte når det gjelder smitteoverføring mellom produksjonsområdene både når det gjelder lus og PD.

Vi mener av hensyn til PD-smitte at vi må avslå deres søknad.

Avstand til omkringliggende akvakulturanlegg, akvakulturrelatert virksomhet og strømforhold:

Matfiskanlegg for laksefisk i sjø blir vurdert ut fra om de ligger utenfor eller innenfor koordinerte brakkleggingsgrupper. En koordinert brakkleggingsgruppe er en gruppe anlegg som praktiserer fire uker samtidig brakklegging i tråd med korresponderende driftsplaner. Mattilsynet anbefaler fem kilometer som minsteavstand mellom ulike koordinerte brakkleggingsgrupper. Avstanden mellom matfiskanlegg innenfor en brakkleggingsgruppe kan være kortere enn 2,5 km.

Det følger av søknaden at lokaliteten ligger 3,7 km fra Indre Skjervøy, ca. 6,9 km fra Flatøyfjorden og ca 4,8 km fra Breidvika (alle lokalitetene tilhører Mowi).

Mattilsynet vurderer at anbefalt minsteavstand til omkringliggende akvakulturanlegg som tilstrekkelig ut fra hensynet til områder med felles brakklegging.

Avstand til nasjonale laksevassdrag og laksefjorder:

Det foreligger en egen forskrift 22.06.2009 nr. 961 om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. Denne forskriften stiller ikke særskilte krav til anlegg utenfor laksefjorder, men den angir at akvakulturanlegg med produksjon av anadrom og marin fisk i sjø, samt nye slakterier og tilvirkningsanlegg for marin fisk, skal lokaliseres minst 5 km fra nasjonalt laksevassdrag.

Ifølge søknaden ligger lokaliteten over 5 km fra nasjonalt laksevasdrag.

Mattilsynet har ikke grunn til å tro at etablering av den omsøkte lokaliteten vil innebære uakseptabel smitterisiko for laksefisk i nasjonale laksevasdrag og laksefjorder i nærområdet.

Vurdering av smitterisiko med hensyn til lakselus:

Smittepresset av enkelte sykdommer og parasitter vil alltid kunne bli større i nærområder når det etableres en lokalitet eller biomassen økes. Lakselus er parasitten som gir de antatt største utfordringene for vill laksefisk i dagens oppdrettssituasjon på landsbasis. Akseptert forekomst av parasitter er regulert i egen forskrift med hjemmel i matloven.

I følge Barentswatch Fiskehelse vises følgende erfaringer fra lokaliteter i samme brakkleggingsområde som lokalitet Levringen er planlagt å ligge.

Indre Skjervøy

- 2017-2019: fire overskridelser av lusegrensen
- 2017-2019: ti uker med mekanisk behandling

- 2019-2021: seks overskridelser av lusegrensen og en uke uten luserapportering
- 2019-2021: tjue uker med mekanisk behandling og to uker med emamektin-behandling

- Hittil 2021-utsett: ingen overskridelse av lusegrensen og to uker uten rapportering
- Hittil 2021-utsett: tolv uker med mekanisk behandling

Flatøyfjorden

- 2019-2021: fem overskridelser av lusegrensen og to uker uten luserapportering
- 2019-2021: seksten uker med mekanisk behandling

- Hittil 2021- utsett: en overskridelse av lusegrensen og en uke uten luserapportering
- Hittil 2021- utsett: ti uker med mekanisk behandling

Breidvika

Det har ikke vært drift på Breidvika siden 2017, men det kan bli siden de har tillatelse der. Det var problemer med lusebekjempelsen da det var drift der.

Selv med de forebyggende tiltak mot lakselus dere beskriver i biosikkerhetsplanen vurderer vi at etablering av ennå en lokalitet vil kunne medføre så stor negativ påvirkning på vill-laks og oppdrettsfisk i brakkleggingsområdet at det blir uforsvarlig.

Vi mener derfor at vi må avslå deres søknad ut fra lusesituasjonen i området.

Naturmangfoldloven

Mattilsynet vurderer ellers rutinemessig i hvilken grad eventuelle smittsomme sykdommer og parasitter fra lokaliteten kan representere en fare for det omkringliggende naturmiljøet og avveier ulike hensyn, jf. lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven).

Formålet med naturmangfoldloven er bærekraftig bruk og vern av naturen. Naturen skal gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden. Bærekraftig bruk skal også ivaretas gjennom offentlige myndigheters vedtak.

Selv om lusenivået på ny lokalitet ville kunne blitt innenfor grenseverdiene i forskrift om lusebekjempelse vil det medføre økt belastning av lakselus på villfisk i området. Den økte belastningen vil sannsynligvis medføre negative konsekvenser for de ville bestandene. Mattilsynet legger til grunn at etablering av lokaliteten vil innebære en risiko av betydning med hensyn til naturens mangfold.

2 Mattilsynet vurderer krav til fiskevelferd slik:

På dyrevelferdsområdet stiller forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. (forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv) § 5 krav om at etablering av akvakulturanlegg skal være godkjent av Mattilsynet.

Mattilsynet har utarbeidet retningslinje for saksbehandling av etableringssøknader (Utgave 10, sist endret 10.02.22) (heretter kalt etableringsretningslinjen) og vil foreløpig gjelde så langt den passer.

I henhold til forskriftens § 7 femte ledd skal akvakulturanlegget kunne ivareta artens krav til et godt levemiljø. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Anlegget skal være slik lokalisert og konstruert at risikoen er lav for at akvakulturdyrene påføres skade eller unødig påkjenning. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanndata.

Strømmålinger, oksygen og omkringliggende geografi:

Opplysning om strømbilde på lokaliteten er viktig for vurdering av fiskens levemiljø.

Registrerte maksimale strømhastighet på 5 og 15 meters dyp er (38,6 og 22,9 cm/s). Gjennomsnittlig vannstrøm på 5 og 15 meters dyp er (7,2 og 5,6 cm/s). Andelen målinger med strømstyrke 0-1 cm/s på 5 meters dyp var 1,6%, mens på 15 meters dyp var den 3,8%. I følge forundersøkelsesrapport er den gjennomsnittlige strømhastigheten for spredningsstrømmen «middels sterk» (4,2 cm/s). Spredningsstrømmen går i hovedsak mot sør-sørvest.

Mattilsynet vurderer at plasseringen av anlegget vil gi gode forhold for tilgang på frisk vannstrøm og dermed gode levevilkår for oppdrett av laks.

Oksygenforholdene i merden er helt avgjørende for god fiskevelferd.

Oksygenmetningen og -innholdet viste noe variasjon fra overflaten til ca. 40 meters dyp mellom hhv. 113% og 9,29mg/L og 85% og 7,7mg/L, hvor den deretter stabiliserte seg på ca. 87% og 7,7mg/L. Bunnvannet ble klassifisert til beste tilstand (1/Svært god).

Mattilsynet vurderer at strømforhold, vannutskifting og oksygenivå på (lokaliteten) er god nok til å sikre fisken et godt levemiljø.

Bunnforhold og topografi:

Opphopping av bunnsedimenter kan ha negativ innvirkning på vannkvaliteten i merden. Risiko for slik negativ innvirkning øker med redusert avstand mellom merd og sjøbunn. Anbefalt minsteavstand mellom notbunn og sjøbunn er i etableringsregningslinjen satt til 20 meter.

Bunnen under anlegget skråner sørover, med et varierende dyp fra 170 meter i sørvest til 56 meter i nordøst.

Vi kunne ikke finne informasjon om hvor dype nøter dere skal benytte.

Mattilsynet, region midt, vurderer at det ikke vil være nødvendig å etterlyse dette, da vi mener av hensyn til PD-smitte ut fra PD-endemisk sone at vi må avslå deres søknad. Vi minner om at dere bør huske å opplyse om dette i kommende søknader.

Sjøtemperatur:

Temperaturen i en merd er bestemt av oppdrettsanleggets beliggenhet, sammen med vær, strøm og sesong.

Sjøtemperatur ved lokaliteten på 15 meters dyp er 7,3-14,4.

Mattilsynet vurderer at målt sjøtemperaturer ved lokaliteten er normal og egnet for oppdrett av laks.

3 Internkontrollsystem og beredskapsplaner

Det er flere bestemmelser i ulike regelverk som oppstiller krav om at det ved godkjenning må dokumenteres at beredskapsplan og internkontrollsystem for akvakulturanlegget sannsynliggjør at kravene til smittehygiensk og velferdsmessig forsvarlig drift kan etterleves.

Dette er nærmere regulert i dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning 2016/429 artikkel 181 nr 1 bokstav d, akvabiosikkerhetsforskriften § 7, forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv § 7 fjerde ledd og akvakulturdriftsforskriften § 7 som oppstiller krav til innhold i beredskapsplanen.

Vi registrerer at vedlegg 6.1.5 Avtale om beredskap- håndtering av skadet, syk og død fisk og vedlegg 6.1.5 Varslingsliste- beredskaps- og depotavtale beredskap- rømmingstiltak i sone 6 ikke inneholder oppdatert kontaktinformasjon ved "Hovedansvarlig".

Vi har valgt ikke å etterspørre dette i første omgang, fordi vi ikke fatter vedtak om godkjenning etter velferdsregelverket når vi avslår etter helseregelverket. Ved en eventuell klage skal vi gjøre en ny vurdering av hele søknaden, og da må dere sende inn oppdatert dokumentasjon på internkontrollsystemet på velferd som sannsynliggjør velferdsmessig forsvarlig drift.

Vi har gjennomgått deres internkontroll og vi ser dere henviser til interne dokumenter der vedleggene ikke er vedlagt. Vi får dermed ikke vurdert innholdet og om vedleggene omhandler de aktuelle punkter. Vi presiserer at dette i seg selv ikke gir grunn til avslag på søknaden, men vi oppfordrer dere til å gjennomgå vedleggene på nytt dersom dere vil benytte dere av rett til å klage.

Se også vedlegg om rettigheter og regelverk.

Med hilsen

John Bjarne Falch
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

KYSTVERKET ÅLESUND, Postboks 1502, 6025 ÅLESUND
FISKERIDIREKTORATET, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN
OSEN KOMMUNE SENTRALADMINISTRASJON STAB, Rådhusveien 13, 7740 STEINSDALEN
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE ADMINISTRASJON STEINKJER, postboks 2560, 7735
STEINKJER
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG HOVEDKONTOR, Postboks 2600, 7734 STEINKJER

Vedlegg:

Rettigheter og regelverk
Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Rettigheter og regelverk

Vår rett til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynets adgang til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak følger av matloven § 23 / dyrevelferdsloven § 30.

Rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen

Dere kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder for dere og deres virksomhet, hvor dere finner regelverket og hvordan dette regelverket skal forstås. Dere har også rett til å få vite hvordan saken deres blir behandlet, og hvilke rettigheter dere har i den sammenheng. Veiledningsplikten vår følger av forvaltningsloven § 11.

Rett til å se saksdokumentene

Retten til partsyn følger av forvaltningsloven §§ 18 - 21.

Du har rett til å klage

Du kan klage på enkeltvedtak. Du må begrunne klagen, skrive under og sende den til oss innen tre uker etter at du har mottatt brevet om vedtaket. Reglene om klage står i forvaltningsloven §§ 28-29. Du finner mer informasjon om klageretten i vedlegget; Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Vi har vurdert aktiviteten etter dette regelverket

- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- FOR 2022-04-06 nr 631: Forskrift 06. apr. 2022 nr. 631 om dyrehelse (dyrehelseforskriften) (dyrehelseforskriften)
- Lov 19. jun. 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven)
- FOR 2008-06-17 nr 823: Forskrift 17. jun. 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m. (forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv)

Elektronisk post til Mattilsynet

Elektronisk post sendes til postmottak@mattilsynet.no. Dersom innholdet i dokumentene er sensitiv/taushetsbelagt, anbefaler vi bruk av eDialog. Informasjon om dette finner du på Mattilsynet.no under "Kontakt oss".

Avsender	Melding om rett til å klage på vedtak (Forvaltningsloven, kapittel VI om klage og omgjøring)	
Mattilsynet Avdeling Namdal Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal		
Mottaker (navn og adresse)	Dato	Klageinstans
MÅSØVAL AS Nordfrøyveien 413 7260 SISTRANDA	21. september 2022	Mattilsynet, hovedkontoret

Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis dere ønsker å klage over vedtak dere har fått underretning om.

Klagerett	Dere har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan dere klage til	Klagen sendes til den enheten i Mattilsynet som har fattet vedtaket, enten med post, epost eller eDialog. Vi ber om at dokumentene merkes med saksnummer 2022/066427. Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen for endelig avgjørelse.
Klagefrist	Dette vedtaket sendes elektronisk og derfor gjelder eForvaltningsforskriften. Klagefristen er tre uker og begynner å løpe når dere har fått informasjon om at vedtaket er kommet i digital postkasse (Altinn). For privatpersoner som har reservert seg mot elektronisk kommunikasjon, begynner klagefristen å løpe fra brevet er forventet levert i ordinær postgang. Dersom dere klager så sent at det kan være uklart for oss om dere har klaget i rett tid, ber vi dere oppgi den datoen dere mottok dette brevet. Dere kan søke om å få forlenget klagefristen. Dere må da begrunne behovet for forlenget frist.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom dere mener vi ikke har begrunnet vedtaket, kan dere kreve å få begrunnelse. Dette kravet må i så fall sendes oss før klagefristen utløper. Klagefristen blir da avbrutt, og ny frist på tre uker begynner å løpe fra det tidspunktet dere mottar begrunnelsen.
Klagens innhold	I klagen må dere nevne hvem klagen kommer fra, hvilket vedtak dere klager på, den eller de endringene dere ønsker og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vår vurdering av klagen. Dere bør også begrunne klagen.
Utsetting av vedtaket	Vedtaket er ment å skulle gjennomføres innen den fastsatte fristen. Dette gjelder selv om dere klager på vedtaket. Dere kan søke om å få utsatt iverksettingen inntil klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.
Rett til dokumentinnsyn og veiledning	Dere har som hovedregel rett til å se dokumentene i saken (jf. forvaltningsloven §§ 18-21). Dere må i så fall kontakte oss. Da kan dere også få nærmere veiledning om klageretten, om fremgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.
Kostnader ved klagesaken	Dere kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuegrenser. Statsforvalteren eller en advokat kan gi nærmere veiledning om dette. Uavhengig av denne ordningen, kan dere etter forvaltningsloven § 36 kreve dekning for vesentlige kostnader som følge av klagen dersom Mattilsynet omgjør vedtaket. Ved en omgjøring av vedtaket som følge av klagen, vil vi orientere dere om denne rettigheten.
Klage til Sivilombudet	Hvis klagen ikke har ført frem og dere mener at Mattilsynet har utsatt dere for urett, kan dere klage til Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen (Sivilombudet). Sivilombudet kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan vi har behandlet saken og om vi har begått feil eller forsømmelser.

